

**TURNIEJ SĄDOWY MOOT COURT
PRZED EUROPEJSKIM TRYBUNAŁEM PRAW CZŁOWIEKA
DLA APLIKANTÓW ADWOKACKICH**

KAZUS

I. OPIS STANU FAKTYCZNEGO

- 1 W dniu 16 stycznia 2013 r. o godz. 06:30 w miejscowości Niskie Góry w Państwie X czterech funkcjonariuszy Policji dokonało zatrzymania Pana XY (Skarżącego) podając jako przyczynę zatrzymania podejrzenie udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym oraz posiadanie broni palnej bez wymaganego zezwolenia. W momencie zatrzymania Skarżący poinformował funkcjonariuszy Policji, że jest chory na depresję. Zażądał badania lekarskiego i dostępu do leków, które stale przyjmował.
- 2 Tego samego dnia, po kilku godzinach od zatrzymania, Prokurator przedstawił Skarżącemu zarzuty udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym oraz posiadania broni palnej bez wymaganego zezwolenia i przesłuchał Skarżącego w charakterze podejrzanego, wcześniej pouczając go o przysługujących mu prawach, co Skarżący potwierdził podpisem złożonym pod pisemnym pouczeniem. Skarżący złożył obszernie wyjaśnienia i przyznał się do zarzucanych czynów. Nie miał dostępu do obrońcy. Na wstępie przesłuchania Prokurator wskazał, że ze względu na powagę przedstawionych Skarżącemu zarzutów, grożącą mu surową karę oraz rozwojowy charakter sprawy, dotyczącej potencjalnie wielu osób i zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego, istnieją podstawy do ograniczenia prawa do skorzystania z pomocy adwokata. Pozostali zatrzymani tego dnia odmówili składania wyjaśnień, nie przyznając się do popełnienia zarzucanych im czynów, w tym udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.
- 3 W późnych godzinach nocnych w dniu 16 stycznia 2013 r. Skarżący został zbadany przez lekarza psychiatrę. Lekarz stwierdził brak przeciwwskazań do umieszczenia go w izbie zatrzymań, a także „brak przeciwwskazań do długotrwałego stosowania wobec niego tymczasowego aresztowania” oraz „zdolność do udziału w postępowaniu

karnym” pomimo schorzenia Skarżącego. Lekarz zalecił, iż w okresie pozbawienia wolności, zamiast zagranicznego leku, który Skarżący stale przyjmował na depresję, należy mu zapewnić krajowy odpowiednik leku, który jest tańszy.

- 4 W dniu 17 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy w Niskich Górach uwzględnił wniosek Prokuratora i zastosował wobec Skarżącego tymczasowe aresztowanie na okres od 16 stycznia 2013 r. do 15 kwietnia 2013 r. W uzasadnieniu postanowienia wskazał, iż zebrane dowody, w szczególności wyjaśnienia Skarżącego złożone przed Prokuratorem, wskazują na wysokie prawdopodobieństwo, iż Skarżący popełnił zarzucane mu czyny, istnieje uzasadniona obawa ucieczki lub ukrywania się Skarżącego. Wskazywał na fakt, iż w przeszłości Skarżący przez dłuższe okresy czasu nie miał stałego adresu zamieszkania. W ocenie sądu również ze względu na zarzut działania w zorganizowanej grupie przestępczej zachodziła uzasadniona obawa, iż Skarżący będzie nakłaniał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień albo w inny sposób utrudniał postępowanie karne tym bardziej, że współpodejrzani odmówili składania wyjaśnień. Sąd Rejonowy podkreślił, że samoistną przesłanką szczególną tymczasowego aresztowania jest grożąca podejrzanemu surowa kara.
- 5 W dniu 20 stycznia 2013 r. Skarżący ustanowił obrońcę z wyboru. Kolejnego dnia, obrońca Skarżącego wniósł zażalenie na postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania. Podnosił brak przesłanki ogólnej i przesłanek szczególnych tymczasowego aresztowania, podkreślił, że Skarżący cierpi na poważną depresję i pobyt w areszcie zagraża jego życiu i zdrowiu. Wnosił o zastosowanie wolnościowych środków zapobiegawczych.
- 6 W dniu 1 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Wysokich Górach utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, podzielając w pełni ustalenia Sądu I instancji.
- 7 Kolejno, postanowieniami z 10 kwietnia 2013 r., 8 lipca 2013 r., 4 października 2013r. Sąd Okręgowy w Wysokich Górach przedłużał tymczasowe aresztowanie Skarżącego na kolejne 3-miesięczne okresy. W uzasadnieniach postanowień Sąd wskazywał na utrzymujące się pierwotne podstawy do zastosowania wobec Skarżącego tego najsurowszego środka zapobiegawczego, jednocześnie wskazując na słuszność wcześniejszych ustaleń Sądów decydujących uprzednio o tymczasowym aresztowaniu. Postanowieniem z 7 stycznia 2014 r. Sąd Apelacyjny w

Wysokich Górach przedłużył tymczasowe aresztowanie Skarżącego o kolejne 3 miesiące. Poza przytoczeniem uzasadnienia Sądów orzekających poprzednio w sprawie Skarżącego, Sąd Apelacyjny wskazał, że sprawa ma poważny charakter i spełnione są przesłanki dalszego przedłużenia tego środka.

- 8** Od lutego 2014 r. Skarżący wielokrotnie zwracał się do władz aresztu śledczego o dostarczenie mu zagranicznego leku na depresję, który stale przyjmował przed zatrzymaniem. Podnosił, że przyjmowany aktualnie krajowy odpowiednik leku pogłębia stan depresji. Skarżący przestał sypiać i zaczął mieć myśli samobójcze.
- 9** Kolejnymi postanowieniami z 3 kwietnia 2014 r., 2 lipca 2014 r. oraz 3 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w Wysokich Górach przedłużał tymczasowe aresztowanie Skarżącego. Postanowienia te były bezskutecznie zaskarżane przez obrońcę Skarżącego. W uzasadnieniach postanowień Sądu Apelacyjnego powielano argumenty Sądów przemawiające za przedłużeniem stosowania tego środka, za każdym razem wskazując, że sprawa „jest rozwojowa”, a Skarżącemu grozi surowa kara.
- 10** W dniu 2 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Niskich Górach zarządził tygodniową obserwację psychiatryczną Skarżącego na oddziale psychiatrycznym Aresztu Śledczego w Wysokich Górach. Lekarze stwierdzili brak przeciwwskazań do dalszego pobytu w areszcie i udziału w postępowaniu.
- 11** W połowie grudnia 2014 r. Skarżący podjął strajk głodowy, próbował popełnić samobójstwo. Władze Aresztu Śledczego nakazały zbadanie Skarżącego przez lekarzy psychiatrów, którzy zalecili przeniesienie Skarżącego na oddział psychiatryczny szpitala więziennego w Wysokich Górach. Na początku stycznia 2015 r. Skarżący został przewieziony do szpitala więziennego i poddany leczeniu. Postanowieniem z 7 stycznia 2015 r. Sąd Apelacyjny ponownie przedłużył areszt Skarżącego wskazując, że sam fakt przebywania przez niego na oddziale szpitalnym nie stanowi podstawy do zaprzestania stosowania tymczasowego aresztowania z powodu stanu zdrowia, ponieważ niewątpliwie oddział szpitalny jest miejscem, gdzie Skarżącemu może być zapewniona możliwie najlepsza opieka medyczna. Po miesiącu, Skarżący został przeniesiony ponownie do Aresztu Śledczego i zbadany przez tamtejszych lekarzy psychiatrów, którzy zgodnie stwierdzili, że wystarczającą opiekę medyczną można zapewnić Skarżącemu w Areszcie Śledczym.

- 12 Pomiedzy majem a październikiem 2015 roku obrońca Skarżącego złożył cztery wnioski o uchylenie tymczasowego aresztowania i zmianę tego środka zapobiegawczego na wolnościowy, argumentując to złym stanem zdrowia Skarżącego. Wszystkie wnioski okazały się bezskuteczne. Również kolejne postanowienia Sądu Apelacyjnego z 14 kwietnia 2015 r., 13 lipca 2015 r. oraz 9 października 2015 r. o przedłużaniu tymczasowego aresztowania były bezskutecznie zaskarżane przez obrońcę Skarżącego. W składach orzekających w Sądzie Apelacyjnym zaczęli być wyznaczani sędziowie, którzy wydawali już wcześniej postanowienia o tymczasowym aresztowaniu Skarżącego.
- 13 W maju 2015 r. prokurator referent, dotychczas prowadzący śledztwo, ze względu na swój wiek przeszedł w stan spoczynku. W okresie od maja do listopada 2015 r. w śledztwie nie były prowadzone żadne czynności, ponieważ nowy prokurator zapoznawał się ze sprawą. Po końcowym zaznajomieniu, 11 stycznia 2016 r. Prokurator skierował do Sądu Okręgowego w Wysokich Górach akt oskarżenia przeciwko Skarżącemu oraz dwóm innym współoskarżonym. Sprawa pozostałych współpodejrzanych została wyłączona do odrębnego rozpoznania. Skarżący został oskarżony o udział w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym oraz posiadanie broni palnej bez wymaganego zezwolenia. Na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Wysokich Górach przedłużył stosowanie tymczasowego aresztowania Skarżącego do 16 lipca 2016 r. argumentując, że do tego czasu na pewno zostanie wyznaczona pierwsza rozprawa, po której Sąd Okręgowy ponownie oceni zasadność dalszego stosowania tego środka po złożeniu wyjaśnień przez Skarżącego. Do wyznaczenia pierwszej rozprawy w tym okresie nie doszło. Postanowieniem z 14 lipca 2016 r. tymczasowe aresztowanie zostało przedłużone do 15 października 2016 r., a następnie postanowieniem z 10 października 2016 r. do 7 marca 2017 r. Zażalenie obrońcy na postanowienie o przedłużeniu tymczasowego aresztowania nie było skuteczne.
- 14 Pierwsza rozprawa w sprawie została wyznaczona 18 listopada 2016 r. Został odczytany akt oskarżenia, Skarżący oraz pozostali dwaj współoskarżeni złożyli wyjaśnienia. Skarżący w trakcie postępowania zmienił wcześniejsze wyjaśnienia, nie przyznał się do zarzucanych mu czynów, zaprzeczył odczytanym wyjaśnieniom złożonym w postępowaniu przygotowawczym. Stwierdził, że zostały złożone przez niego pod wpływem przymusu. Nie miał obrońcy i nie znał swoich praw. Pozostali

dwaj współoskarżeni w swoich wyjaśnieniach zaprzeczyli stawianym im zarzutom.

- 15** Kolejna rozprawa została wyznaczona na 2 stycznia 2017 r. Wezwani świadkowie nie stawili się na rozprawę z powodu wadliwie wskazanych ich danych adresowych. Kolejne wezwania świadków zostały prawidłowo doręczone, jednak świadkowie złożyli wnioski o przesłuchanie ich w drodze pomocy prawnej w miejscu zamieszkania, które sąd orzekający w sprawie Skarżącego uwzględnił pomimo wniosku obrońcy Skarżącego o przesłuchanie ich bezpośrednio przed sądem, ponieważ są kluczowymi świadkami w sprawie. Obrońca Skarżącego złożył listę pytań do świadków przesłuchiwanym w drodze pomocy prawnej i pytania te zostały zadane w trakcie przesłuchania, w którym obrońca nie wziął udziału. Protokoły z przesłuchań zostały nadesłane do Sądu rozpoznającego sprawę Skarżącego po 2 miesiącach od przeprowadzenia przesłuchania, dopiero w czerwcu 2017 r.
- 16** Ze względu na przedłużające się postępowanie dowodowe oraz oczekiwanie na protokoły z przesłuchań świadków tymczasowe aresztowanie wobec Skarżącego zostało przedłużone o kolejnych 6 miesięcy na mocy postanowienia Sądu Apelacyjnego w Wysokich Górach z 1 marca 2017 r. Sąd Apelacyjny wskazał, iż zebrane dowody wskazują na wysokie prawdopodobieństwo, iż Skarżący popełnił zarzucane mu czyny, a ze względu na zarzut działania w zorganizowanej grupie przestępczej zachodziła uzasadniona obawa, iż będzie on nakłaniał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień albo w inny sposób utrudniał postępowanie karne.
- 17** W maju 2017 r. obrońca Skarżącego złożył skargę na przewlekłość postępowania sądowego, argumentując to przedłużającym się postępowaniem dowodowym, beczynnością sądu związaną z organizacją przesłuchań w drodze pomocy prawnej i wskazując, że całe postępowanie w sprawie Skarżącego trwa od 2013 r.
- 18** Ze względu na bardzo zły stan psychiczny Skarżącego rozprawy wyznaczone na 8 maja i 1 czerwca 2017 r. zostały odroczone. Zgodnie z kolejną opinią biegłego lekarza Skarżący nie cierpiał na chorobę psychiczną, a jego stan psychiczny nie stanowił przeszkody w przetrzymywaniu go w areszcie oraz dalszego udziału w postępowaniu.
- 19** Wyrokiem z 4 lipca 2017 r. Skarżący został uznany za winnego zarzuczonych mu czynów i skazany na karę sześciu lat pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w

Wysokich Górach zaliczył okres tymczasowego aresztowania Skarżącego na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były pierwsze wyjaśnienia Skarżącego złożone bez dostępu do obrońcy.

- 20** Obrońca Skarżącego zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w Wysokich Górach w całości, podnosząc między innymi oparcie wyroku skazującego na autoinkryminujących wyjaśnieniach Skarżącego złożonych bez obrońcy, jednak wyrokiem z dnia 5 września 2017 r. Sąd Apelacyjny w Wysokich Górach oddalił apelację i utrzymał wyrok w mocy. Odnosząc się do zarzutu oparcia wyroku na pierwszych wyjaśnieniach Skarżącego, Sąd Apelacyjny wskazał, że co prawda wyjaśnienia te miały kluczowe znaczenie dla sprawy, jednak sprawstwo i wina Skarżącego mogły zostać pośrednio ustalone także na podstawie innych dowodów, zaś okoliczności istniejące w momencie zatrzymania Skarżącego przemawiały za ograniczeniem mu prawa dostępu do adwokata.
- 21** Ze względu na postępowanie odwoławcze i niedostępność akt sprawy, skarga na przewlekłość postępowania sądowego w sprawie Skarżącego została rozpoznana dopiero w styczniu 2018 r. Sąd Apelacyjny w Wysokich Górach oddalił skargę na przewlekłość postępowania wskazując, że postępowanie w sprawie Skarżącego już się prawomocnie zakończyło, więc orzeczenie w przedmiocie ewentualnej przewlekłości postępowania byłoby bezcelowe. Ponadto, Sąd Apelacyjny zauważył, że rozprawy przed Sądem Okręgowym były odraczane wyłącznie z powodów leżących po stronie oskarżonego i jego stanu zdrowia, co jest okolicznością niezależną od sądu. Postanowienie w sprawie skargi na przewlekłość z uzasadnieniem zostało doręczone obrońcy w dniu 15 stycznia 2018 r.
- 22** Obrońca Skarżącego wniósł kasację do Sądu Najwyższego. Po przeprowadzeniu rozprawy z udziałem obrońcy Skarżącego, w dniu 3 marca 2018 r. Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną. Postanowienie Sądu Najwyższego zostało doręczone obrońcy w dniu 3 kwietnia 2018 r.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE

Podany poniżej wyciąg z regulacji krajowych w Państwie X obejmuje przepisy obowiązujące od 1 stycznia 2013 r. do dnia dzisiejszego. Państwo X jest członkiem Rady Europy od 2002 r. W tym samym roku ratyfikowało Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz wszystkie Protokoły dodatkowe do Konwencji. W roku 2002 Państwo X uznało również jurysdykcję Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Podane poniżej przepisy prawa krajowego obowiązującego w Państwie X obowiązywały zarówno w dacie popełnienia czynu przez Skarżącego, jak i przez cały czas trwania postępowania karnego w sprawie Skarżącego (od etapu postępowania przygotowawczego do zakończenia postępowania przed Sądem Najwyższym).

Konstytucja Państwa X

Art. 10 Konstytucji:

Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu.

Art. 12 Konstytucji w odpowiedniej części stanowi:

1. Każdy, przeciwko komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania. Może w szczególności wybrać obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie o pomocy prawnej korzystać z obrońcy z urzędu.
2. Każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu.

Art. 15 Konstytucji:

Każdy ma prawo do sprawiedliwego oraz jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Art. 20 Konstytucji, w odpowiedniej części, stanowi:

Każdemu zapewnia się nietykalność i wolność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić wyłącznie na zasadach i w trybie określonych w ustawie.

Art. 24 Konstytucji:

Każdy ma prawo do ochrony zdrowia. Każdemu obywatelowi, niezależnie od jego sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa.

Kodeks karny Państwa X

Zgodnie z przepisem **art. 150 Kodeksu karnego** przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym jest zagrożone karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Przemysł posiadania broni palnej bez zezwolenia zagrożone jest taką samą karą.

Art. 101 Kodeksu karnego stanowi, że na poczet orzeczonej kary zalicza się okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, zaokrąglając w górę do pełnego dnia. Jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności. Za dzień przyjmuje się okres 24 godzin liczony od chwili rzeczywistego pozbawienia wolności.

Kodeks postępowania karnego Państwa X

Art. 5 Kodeksu postępowania karnego:

Oskarżonemu przysługuje prawo do obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy, o czym należy go pouczyć.

Art. 6 Kodeksu postępowania karnego:

Organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Art. 7 Kodeksu postępowania karnego:

1. Jeżeli organ prowadzący postępowanie jest obowiązany pouczyć uczestników postępowania o ciążących na nich obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, brak takiego pouczenia lub mylne pouczenie nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania lub innej osoby, której to dotyczy.

2. Organ prowadzący postępowanie w miarę potrzeby udziela uczestnikom postępowania informacji o ciążyących na nich obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, również w wypadkach, gdy ustawa wyraźnie takiego obowiązku nie przewiduje. W razie braku takiego pouczenia, gdy w świetle okoliczności sprawy było ono nieodzowne, albo mylnego pouczenia, stosuje się odpowiednio pkt 1.

Art. 14 Kodeksu postępowania karnego:

1. W postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy stan jego zdrowia psychicznego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny.
2. Oskarżony musi mieć obrońcę również wtedy, gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na inne okoliczności utrudniające obronę.
3. W wypadkach, o których mowa w pkt 1 i 2, udział obrońcy jest obowiązkowy w rozprawie oraz w tych posiedzeniach, w których obowiązkowy jest udział oskarżonego.
4. Uznając za uzasadnioną opinię biegłych lekarzy psychiatrów, że czyn oskarżonego nie został popełniony w warunkach wyłączenia lub znacznego ograniczenia zdolności rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem i że stan zdrowia psychicznego oskarżonego pozwala na udział w postępowaniu i prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny, sąd orzeka, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy. Prezes sądu albo sąd zwalnia wówczas obrońcę z jego obowiązków, chyba że zachodzą inne okoliczności przemawiające za tym, aby oskarżony miał obrońcę wyznaczonego z urzędu.

Art. 122 Kodeksu postępowania karnego:

1. Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo, a zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się tej osoby albo zatarcia śladów przestępstwa bądź też nie można ustalić jej tożsamości.
2. Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do skorzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego, do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, do złożenia oświadczenia i odmowy złożenia oświadczenia, do otrzymania odpisu protokołu zatrzymania, do dostępu do pierwszej pomocy medycznej oraz o prawie do niezwłocznego nawiązania kontaktu z adwokatem, a także bezpośrednio z nim rozmowy, prawie do złożenia zażalenia na zatrzymanie w celu zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości zatrzymania, maksymalnym

dopuszczalnym terminie zatrzymania do 48 godzin oraz późniejszego przekazania do dyspozycji sądu na dalszy okres 24 godzin – do czasu podjęcia decyzji o tymczasowym aresztowaniu przez sąd, a także wysłuchać go.

3. Z zatrzymania sporządza się protokół, w którym należy podać imię, nazwisko i funkcję dokonującego tej czynności, imię i nazwisko osoby zatrzymanej, a w razie niemożności ustalenia tożsamości - jej rysopis oraz dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania z podaniem, o jakie przestępstwo się ją podejrzewa. Należy także wciągnąć do protokołu złożone przez zatrzymanego oświadczenia oraz zaznaczyć udzielenie mu informacji o przysługujących prawach. Odpis protokołu doręcza się zatrzymanemu.

4. Niezwłocznie po zatrzymaniu osoby podejrzanej należy przystąpić do zebrania niezbędnych danych, a także o zatrzymaniu zawiadomić prokuratora. W razie istnienia podstaw, o których mowa w art. 155 Kodeksu postępowania karnego, należy wystąpić do prokuratora w sprawie skierowania do sądu wniosku o tymczasowe aresztowanie.

Art. 124 Kodeksu postępowania karnego:

Zatrzymanemu na jego żądanie należy niezwłocznie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym, a także bezpośrednią z nimi rozmowę; w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny.

Art. 127 Kodeksu postępowania karnego:

1. Zatrzymanego należy natychmiast zwolnić, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, a także jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przez uprawniony organ nie zostanie on przekazany do dyspozycji sądu wraz z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania; należy go także zwolnić na polecenie sądu lub prokuratora.

2. Zatrzymanego należy zwolnić, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania go do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o zastosowaniu wobec niego tymczasowego aresztowania.

3. Ponowne zatrzymanie osoby podejrzanej na podstawie tych samych faktów i dowodów jest niedopuszczalne.

Kodeks postępowania karnego definiuje **tymczasowe aresztowanie** jako jeden ze środków zapobiegawczych. Pozostałe środki zapobiegawcze, jakie można stosować w toku postępowania karnego to: poręczenie majątkowe, poręczenie osoby godnej zaufania,

dozór policji, zakaz opuszczania kraju, zawieszenie w czynnościach służbowych, w wykonywaniu określonego zawodu lub powstrzymanie się od określonej działalności.

Tymczasowego aresztowania nie stosuje się jeżeli inny środek zapobiegawczy jest wystarczający.

Art. 128 Kodeksu postępowania karnego:

1. Środki zapobiegawcze można stosować w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, a wyjątkowo także w celu zapobiegnięcia popełnieniu przez oskarżonego nowego, ciężkiego przestępstwa; można je stosować tylko wtedy, gdy zebrane dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo.

2. W postępowaniu przygotowawczym można stosować środki zapobiegawcze tylko względem osoby, wobec której wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów.

3. Przed zastosowaniem środka zapobiegawczego sąd albo prokurator stosujący środek przesłuchuje oskarżonego, chyba że jest to niemożliwe z powodu jego ukrywania się lub jego nieobecności w kraju. Należy dopuścić do udziału w przesłuchaniu ustanowionego obrońcę, jeżeli się stawi; zawiadomienie obrońcy o terminie przesłuchania nie jest obowiązkowe, chyba że oskarżony o to wnosi, a nie utrudni to przeprowadzenia czynności. O terminie przesłuchania sąd zawiadamia prokuratora.

4. Środki zapobiegawcze mogą być stosowane aż do chwili rozpoczęcia wykonania kary. Przepis niniejszy stosuje się do tymczasowego aresztowania tylko w razie orzeczenia kary pozbawienia wolności.

5. Prokurator i obrońca mają prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego. Na żądanie oskarżonego, który nie ma obrońcy, wyznacza się do tej czynności obrońcę z urzędu. Zarządzenie może wydać także referendarz sądowy. Niestawiennictwo obrońcy lub prokuratora należycie zawiadomionych o terminie nie tamuje rozpoznania sprawy.

Art. 130 Kodeksu postępowania karnego:

1. Podstawę orzeczenia o zastosowaniu lub przedłużeniu tymczasowego aresztowania mogą stanowić ustalenia poczynione na podstawie dowodów jawnych dla oskarżonego i jego obrońcy i dowodów z zeznań świadków, o których mowa w art. 150 ust. 4 Kodeksu postępowania karnego;

2. Sąd, uprzedzając o tym prokuratora, uwzględnia z urzędu także okoliczności, których prokurator nie ujawnił, po ich ujawnieniu na posiedzeniu, jeżeli są one korzystne dla oskarżonego.

Art. 150 Kodeksu postępowania karnego:

1. Tymczasowe aresztowanie może nastąpić tylko na mocy postanowienia sądu.
2. Tymczasowe aresztowanie stosuje w postępowaniu przygotowawczym na wniosek prokuratora sąd rejonowy, w którego okręgu prowadzi się postępowanie, a w wypadkach niecierpiących zwłoki także inny sąd rejonowy. Po wniesieniu aktu oskarżenia tymczasowe aresztowanie stosuje sąd, przed którym sprawa się toczy.
3. We wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania wymienia się dowody wskazujące na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo, okoliczności przemawiające za istnieniem zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania lub możliwości popełnienia przez oskarżonego nowego, ciężkiego przestępstwa oraz określonej podstawy stosowania tego środka zapobiegawczego i konieczności jego stosowania.
4. Jeżeli zachodzi uzasadniona obawa niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia albo wolności świadka lub osoby dla niego najbliższej, prokurator dołącza do wniosku, w wyodrębnionym zbiorze dokumentów, dowody z zeznań świadka, których nie udostępnia się oskarżonemu i jego obrońcy.
3. Prokurator, przesyłając wraz z aktami sprawy wniosek, poucza podejrzanego o przysługujących mu w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania uprawnieniach oraz zarządza jednocześnie doprowadzenie go do sądu.
4. Jeżeli tymczasowe aresztowanie stosowane jest w postępowaniu sądowym, pouczenia oskarżonego o przysługujących mu w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania uprawnieniach dokonuje sąd niezwłocznie po ogłoszeniu lub doręczeniu oskarżonemu postanowienia o zastosowaniu tego środka zapobiegawczego.
5. Inne środki zapobiegawcze stosuje sąd, a w postępowaniu przygotowawczym także prokurator.

Art. 151 Kodeksu postępowania karnego:

1. W postanowieniu o zastosowaniu środka zapobiegawczego należy wymienić osobę, zarzucany jej czyn, jego kwalifikację prawną oraz podstawę prawną zastosowania tego środka.

2. W postanowieniu o zastosowaniu tymczasowego aresztowania należy określić czas jego trwania, a ponadto oznaczyć termin, do którego aresztowanie ma trwać. Obowiązek każdorazowego oznaczenia terminu stosowania tymczasowego aresztowania trwa do uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie. W przedmiocie tymczasowego aresztowania po wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie orzeka sąd, który wydał to orzeczenie, a w razie przekazania sprawy do drugiej instancji - sąd odwoławczy.

3. Uzasadnienie postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego powinno zawierać przedstawienie dowodów świadczących o popełnieniu przez oskarżonego przestępstwa, wykazanie okoliczności wskazujących na istnienie zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania lub możliwości popełnienia przez oskarżonego nowego, ciężkiego przestępstwa w razie niezastosowania środka zapobiegawczego oraz określonej podstawy jego zastosowania i potrzeby zastosowania danego środka. W wypadku tymczasowego aresztowania należy ponadto wyjaśnić, dlaczego nie uznano za wystarczające zastosowanie innego środka zapobiegawczego.

Art. 152 Kodeksu postępowania karnego:

1. Na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego przysługuje zażalenie na zasadach ogólnych, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Na postanowienie prokuratora w przedmiocie środka zapobiegawczego zażalenie przysługuje do sądu rejonowego, w którego okręgu prowadzi się postępowanie.

3. Zażalenie na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego sąd rozpoznaje niezwłocznie, z tym że zażalenie na postanowienie w przedmiocie tymczasowego aresztowania nie później niż przed upływem 7 dni od przekazania sądowi zażalenia wraz z niezbędnymi aktami.

Art. 154 Kodeksu postępowania karnego:

1. Oskarżony może składać w każdym czasie wnioski o uchylenie lub zmianę środka zapobiegawczego; w przedmiocie wniosku rozstrzyga, najpóźniej w ciągu 3 dni, prokurator, a po wniesieniu aktu oskarżenia do sądu - sąd, przed którym sprawa się toczy.

2. Na postanowienie w przedmiocie wniosku oskarżonemu zażalenie przysługuje tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia w przedmiocie środka zapobiegawczego.

3. Zażalenie na postanowienie sądu rozpoznaje ten sam sąd w składzie trzech sędziów.

Art. 155 Kodeksu postępowania karnego:

1. Tymczasowe aresztowanie i pozostałe środki zapobiegawcze można stosować, jeżeli zachodzi:

- 1) uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się oskarżonego, zwłaszcza wtedy, gdy nie można ustalić jego tożsamości albo nie ma on w kraju stałego miejsca pobytu;
- 2) uzasadniona obawa, że oskarżony będzie nakłaniał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień albo w inny bezprawny sposób utrudniał postępowanie karne.

2. Jeżeli oskarżonemu zarzuca się popełnienie zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, albo gdy sąd pierwszej instancji skazał go na karę pozbawienia wolności nie niższą niż 3 lata, potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania może być uzasadniona grożącą oskarżonemu surową karą.

3. Środek zapobiegawczy można wyjątkowo zastosować także wtedy, gdy zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony, któremu zarzucono popełnienie zbrodni lub umyślnego występku, popełni przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu powszechnemu, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

4. Decydując o zastosowaniu określonego środka zapobiegawczego, uwzględnia się rodzaj i charakter obaw wskazanych w pkt. 1-3, przyjętych za podstawę stosowania danego środka oraz nasilenie ich zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania w określonym jego stadium.

Art. 158 Kodeksu postępowania karnego:

1. Jeżeli szczególne względy nie stoją temu na przeszkodzie, należy odstąpić od tymczasowego aresztowania, zwłaszcza gdy pozbawienie oskarżonego wolności:

- 1) spowodowałoby dla jego życia lub zdrowia poważne niebezpieczeństwo;
- 2) pociągałoby wyjątkowo ciężkie skutki dla oskarżonego lub jego najbliższej rodziny.

2. Tymczasowego aresztowania nie stosuje się, gdy na podstawie okoliczności sprawy można przewidywać, że sąd orzeknie w stosunku do oskarżonego karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania lub karę łagodniejszą albo że okres tymczasowego aresztowania przekroczy przewidywany wymiar kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia.

3. Tymczasowe aresztowanie nie może być stosowane, jeżeli przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą roku.

4. Ograniczenia przewidziane w pkt. 2 i 3 nie mają zastosowania, gdy oskarżony ukrywa się, uporczywie nie stawia się na wezwania lub w inny bezprawny sposób utrudnia

postępowanie albo nie można ustalić jego tożsamości. Ograniczenie przewidziane w pkt. 2 nie ma również zastosowania, gdy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo orzeczenia środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu sprawcy w zakładzie zamkniętym.

Art. 260 Kodeksu postępowania karnego:

Jeżeli stan zdrowia oskarżonego tego wymaga, tymczasowe aresztowanie może być wykonywane tylko w postaci umieszczenia w odpowiednim zakładzie leczniczym, w tym w zakładzie psychiatrycznym.

Art. 263 Kodeksu postępowania karnego:

1. W postępowaniu przygotowawczym sąd, stosując tymczasowe aresztowanie, oznacza jego termin na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.
2. Jeżeli ze względu na szczególne okoliczności sprawy nie można było ukończyć postępowania przygotowawczego w terminie określonym w pkt 1, na wniosek prokuratora, sąd pierwszej instancji właściwy do rozpoznania sprawy, gdy zachodzi potrzeba, może przedłużyć tymczasowe aresztowanie na okres, który łącznie nie może przekroczyć 12 miesięcy.
3. Łączny okres stosowania tymczasowego aresztowania do chwili wydania pierwszego wyroku przez sąd pierwszej instancji nie może przekroczyć 2 lat.
4. Przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania na okres oznaczony, przekraczający terminy określone w pkt 2 i 3 może dokonać sąd apelacyjny, w którego okręgu prowadzi się postępowanie na wniosek sądu, przed którym sprawa się toczy. W postępowaniu przygotowawczym może to nastąpić na wniosek właściwego prokuratora bezpośrednio przełożonego wobec prokuratora prowadzącego lub nadzorującego śledztwo - jeżeli konieczność taka powstaje w związku z zawieszeniem postępowania karnego, czynnościami zmierzającymi do ustalenia lub potwierdzenia tożsamości oskarżonego, wykonywaniem czynności dowodowych w sprawie o szczególnej zawichości lub poza granicami kraju, a także celowym przewlekaniem postępowania przez oskarżonego.
5. Przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania, o którym mowa w pkt 4, nie stosuje się w odniesieniu do terminu określonego w pkt 2, gdy kara realnie grożąca oskarżonemu za zarzucane mu przestępstwo nie przekroczy 3 lat pozbawienia wolności, a w stosunku do terminu wskazanego w pkt 3, gdy nie przekroczy ona 5 lat pozbawienia

wolności, chyba że konieczność takiego przedłużenia jest spowodowana celowym przewlekaniem postępowania przez oskarżonego.

6. Na postanowienie sądu apelacyjnego wydane na podstawie pkt 4 przysługuje zażalenie do sądu apelacyjnego orzekającego w składzie trzech sędziów.

7. Jeżeli zachodzi potrzeba stosowania tymczasowego aresztowania po wydaniu pierwszego wyroku przez sąd pierwszej instancji, każdorazowe jego przedłużenie może następować na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

Art. 300 Kodeksu postępowania karnego:

Przed pierwszym przesłuchaniem należy pouczyć podejrzanego o jego uprawnieniach: do składania wyjaśnień, do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na pytania, do informacji o treści zarzutów i ich zmianach, do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia, do korzystania z pomocy obrońcy, w tym do wystąpienia o obrońcę z urzędu jeżeli wykaże, że nie może ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny oraz do końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania przygotowawczego. Pouczenie należy wręczyć podejrzanemu na piśmie; podejrzanemu otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

Art. 304 Kodeksu postępowania karnego:

1. Jeżeli oskarżony bierze udział w rozprawie głównej, przewodniczący, po przedstawieniu zarzutów oskarżenia, poucza go o prawie składania wyjaśnień, odmowy wyjaśnień lub odpowiedzi na pytania, składania wniosków dowodowych i konsekwencjach nieskorzystania z tego uprawnienia po czym pyta go, czy przyznaje się do zarzucanego mu czynu oraz czy chce złożyć wyjaśnienia i jakie.

2. Po przesłuchaniu oskarżonego przewodniczący poucza go o prawie zadawania pytań osobom przesłuchiwanym oraz składania wyjaśnień co do każdego dowodu.

Art. 306 Kodeksu postępowania karnego:

1. Jeżeli oskarżony nie stawił się na rozprawę, odmawia wyjaśnień lub wyjaśnienia odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, wolno na rozprawie odczytywać tylko w odpowiednim zakresie protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.

2. Po odczytaniu protokołu przewodniczący zwraca się do oskarżonego o wypowiedzenie się co do jego treści i o wyjaśnienie zachodzących sprzeczności.

Art. 310 Kodeksu postępowania karnego:

1. Jeżeli zapoznanie się z dowodem rzeczowym lub przeprowadzenie oględzin przez pełny skład sądu napotyka znaczne trudności albo jeżeli strony wyrażają na to zgodę, sąd wyznacza do tej czynności sędziego ze swego składu albo sąd wezwany.
2. Sąd może zlecić przesłuchanie świadka sędziemu wyznaczonemu ze swego składu lub sądowi wezwanemu, w którego okręgu świadek przebywa, jeżeli świadek nie stawił się z powodu przeszkód zbyt trudnych do usunięcia.
3. W czynnościach wskazanych w pkt. 1 i 2 mają prawo brać udział strony, obrońcy i pełnomocnicy. Oskarżonego pozbawionego wolności sprowadza się tylko wtedy, gdy sąd uzna to za konieczne.

Art. 350 Kodeksu postępowania karnego:

Podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej.

Art. 360 Kodeksu postępowania karnego:

1. Uzasadnienie wyroku powinno zawierać zwięźle:
 - 1) wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
 - 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku.
2. W uzasadnieniu wyroku należy ponadto przytoczyć okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary, a zwłaszcza przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary, środków zabezpieczających oraz przy innych rozstrzygnięciach zawartych w wyroku.

Kodeks karny wykonawczy Państwa X

Zgodnie z prawem krajowym, osoba tymczasowo aresztowana korzysta co najmniej z takich uprawnień, jakie przysługują skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności, poza szczególnymi wyjątkami. W stosunku do tymczasowo aresztowanego nie stosuje się ograniczeń innych niż te, które są konieczne do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego, utrzymania porządku i bezpieczeństwa w areszcie śledczym oraz zapobieżenia wzajemnej demoralizacji tymczasowo aresztowanych.

Art. 115 Kodeksu karnego wykonawczego:

1. Skazanemu zapewnia się bezpłatne świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne.
2. Skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo wyboru:
 - 1) lekarza i pielęgniarki ambulatorium z izbą chorych;
 - 2) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i położnej podstawowej opieki zdrowotnej
 - 3) świadczeniodawcy udzielającego ambulatoryjnych świadczeń opieki zdrowotnej, lekarza dentystry oraz szpitala
4. Świadczenia zdrowotne udzielane są skazanemu przede wszystkim przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności.
5. Podmioty lecznicze inne niż podmioty, o których mowa w pkt 4, współdziałają z tymi podmiotami, w zapewnieniu skazanym świadczeń zdrowotnych, gdy konieczne jest w szczególności:
 - 1) natychmiastowe udzielenie świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia skazanego;
 - 2) przeprowadzenie specjalistycznych badań, leczenia lub rehabilitacji skazanego;
 - 3) zapewnienie świadczeń zdrowotnych skazanemu, który korzysta z przepustki lub czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego.
6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, dyrektor zakładu karnego, po zasięgnięciu opinii lekarza zakładu karnego, może zezwolić skazanemu, na jego koszt, na leczenie przez wybranego przez niego innego lekarza, podmiotu innego niż określony w pkt 4, oraz na korzystanie z dodatkowych leków i innych wyrobów medycznych.

Kodeks cywilny Państwa X

Art. 100 Kodeksu cywilnego:

Dobra osobiste człowieka, w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 102 Kodeksu cywilnego:

1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne.

2. W razie dokonanego naruszenia może również żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.
3. Na zasadach przewidzianych w kodeksie cywilnym może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Art. 103 Kodeksu cywilnego:

W razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać osobie, której dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jej żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Art. 104 Kodeksu cywilnego:

Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora oraz przewlekłość postępowania sądowego Państwa X

Ustawa reguluje zasady wnoszenia i rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze.

Art. 1 Ustawy o skardze na przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora oraz przewlekłość postępowania sądowego:

1. Strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

2. Prawo do wniesienia skargi przysługuje również w postępowaniu przygotowawczym.
3. Oceniając czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Art. 5 Ustawy o skardze na przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora oraz przewlekłość postępowania sądowego:

Sąd rozpoznaje skargę i wydaje orzeczenie w terminie jednego miesiąca, poczynając od daty wniesienia skargi.

Art. 12 Ustawy o skardze na przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora oraz przewlekłość postępowania sądowego:

1. Niezasadna skarga podlega oddaleniu .
2. Uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.
3. Na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy.
4. Uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa kwotę pieniężną.